

مقالات البغاء

(ایکنجی جزئی)

عثمانف مدرسه سنده معلم ابو عبد الاحد شيخ الاسلام بن اسدالله
حميد الدين ننگ اثريدر .

قرانده طبعه كرمي تده كنده مصارف ليليه

سنه ۱۹۰۴

طبع رخصتي ۱۶ نجی غنوارده ۱۹۰۳ نجی يله پيتروبرغه

Дозволено цензурою. С.-Петербургъ, 16 Января.

КАЗАНЬ.

ТИПОГРАФІЯ Т-ГО Д. БР. КАРИМОВЫХЪ.

1904 года.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

الحمد لله رب العالمين والصلوة والسلام على رسوله محمد وآله واصحابه اجمعين

سِرْك اسيرك فان تكلمت به صرت اسيره

يعني كوكلكشدا اگي سِرگ اسير اولوب سين اميرسون هر قيچان سِرگني سويله ساگ اوزگ اسير بولورسون سِرگ امير اولور يعني اختيارگ كينار.

من احب احدا امتنع ان يحب عدوه

يعني بر آدم بر كشيني دوست كورسه اول كشي ننگ دوشمانني دوست كورودن طيلور.

كَلْبُ الْمَحْبُوبِ مَحْبُوبٌ

يعني دوست كشي ننگ اتيده سويكلي بولا.

الانسان اذا وجد الشيء بمشقة استعظمه وان وجده

بسهولة استحقره

يعني آدم بر زسه ني مشقت بر لن تابسه اول زسه ني الوغ غه صايور ينكل لك بر لن تابسه اول زسه ني خور وكيم گه صايور يعني قدر ني بلماس.

من لا ورد له لا وارد له

یعنی بر آدمشگ و ظیفه لب قیلا تورغان عملی بولمسه اول آدمشگ
کوکلینه کیلگان زسه سیده یعنی کشفیده بولماس .

الانسان یخبر عما فی قلبه

یعنی آدم کوکلنده بولغان زسه دان خیر پیور و سویلر .

الانسان لا یخلو عن النسیان

یعنی آدم اونوتودان خالی (بوش) بولماس نساك آدم لرنشگ آتاسی
خالی بولماغان .

اذا عقلك عقلك عما لا ینبغی فانت عاقل

یعنی هر قیچان عقلشگ لائق وتیشلی بولغان زسه دان طبسه سین عقل
ایباسی بولدنشگ یعنی عقل تین سز اشدان طیماق کیراک .

ما فسدت الرعیة الا بفساد الامراء وما فسدت الامراء

الا بفساد العلماء

یعنی رعیه بوزوق بولمادی مگر امیر (توره) لرنشگ بوزوق بولوی
برلن گنه هم امیر لر بوزوق بولمادی مگر عالم لرنشگ بوزوق بولوی برلن گنه .

فساد العالم فساد العالم

یعنی عالم لرنشگ بوزوق بولوی بتن عالم و دنیا ننگ بوزوق بولوی نی لازم ایته .

ما ایسر الدعوی وما اعسر المعنی

یعنی بر زسه نی دعوی قیلو عجب یثکل اما معنی یعنی اثبات ایتو عجب مشکل .

١٢ ذل من لا ناصر له

يعني ياردمجی بولغان آدم ذلیل و خور بولدی دیمک .

١٣ خزائن المعنی علی قناطر المعن

يعني مقصودنگ خزینه لری محنت کو پر لری استنده یعنی مقصودگه

ایرشماک اوچون محنت تارتماق کبراک ورنجو کورمک کبراک .

١٤ الصمت عند الطعام من سیر الجهلاء اللثام لامن ادب

العلماء الکرام

يعني آش آشاغان وقتده سیلاشی تیک تورو نادان و آحققار عادتندان

حرمتی بولغان علماً ادبندن توگل .

١٥ السلامة فی الوحدة والراحة فی العزلة

يعني سلامت لك يالغزلقده راحتلی بولو خلقندان آیورولوده دور .

١٦ لا نظام الا فی الوحدة ولا فساد الا فی الكثرة

يعني نظام یوق مگر يالغزلقده هم بوزولو یوق مگر کو بلیکده یعنی

توزکک برفکرلی آدمنگ باش بولونده اما تورلی آدم باش بولسه

بوزوقلق ایرشه انتظام بته .

١٧ المفلس فی امان الله

يعني فقیر کشی الله تعالی ننگ صاقلاونده یعنی فقیر آدم ایمین لکده

مالوم بتر یایسه اورلانتور دیو قایغو یماس .

الاختلاف يوجب الافتراق ۱۸

یعنی توری بولاق آیورولونی واجب ایته بس بر فکرده بولاق تیوش بولا.

الاتفاق يوجب الاجتماع ۱۹

یعنی بر فکرده بولاق جیلونی واجب ایته یعنی آیورماس سزلقی.

سید القوم خادمهم ۲۰

یعنی بر قوم ننگ خوجه سی شول قوم ننگ خدمتچسیدر یعنی خوجه قوم ننگ خدمتی بر لن مشغول بولا.

ساقی القوم آخرهم شرابا ۲۱

یعنی بر قومنی شراب بر لن صوغار غوجی ایگ آخردان اچوجی بولور.

اصبر على الدواء كما تخاف من الداء ۲۲

یعنی آورودان قور قفانگ کبی داروغهده صبر قیل یعنی دارور نجتوبینه.

العلم شرف لا قدر له والادب مال لا خوف عليه ۲۳

یعنی علم چیگی و مقدراری بولغان شرافت هم ادب قور قوی بولماغان مال یعنی هیچ کم ادبی اور لای آلی.

العلم افضل خلف والعمل به اكمل شرف ۲۴

یعنی علم آدمدن اولگاج قالفان نرسه لر ننگ ایگ آرتوغی علم بر لن عمل قیلو شرافتنگ ایگ کاملیدور.

من لم یحتمل ذل التعلم ساعة بقى في ذل الجهل ابداً

یعنی برکشی بر آرزمان علم ایرانوده بولغان مذلت (خورلق) غه
جداماسه اول کشی منگو نادانلق خورلقنده قالور.

اذا قعدت وانت صغیر حیث یحب قعدت وانت کبیر
حیث لا یحب

یعنی سین یککنه حالکده سیدگان اورنوшка اولترساگ الوغ بولغان
حالکده سیدگان اورنوškاده اولتورورسون.

لا یعرف فضل اهل العلم الا اهل الفضل

یعنی علم اهلینشک فضلنی بلماس مگر فضیلت اهل بلور (آلتون)
قدرنی آلتونچی بله دیمک کبی.

العالم کالکعبه یاتیها البعداء ویزهد فیها القرباء

یعنی عالم آدم کعبه الله کبی کعبه اللهغه یراق بولغان آدم لرده کیله کعبه اللهده
یاقن بولغان آدم لر زاهد بولا عالم کامل بولغان آدم هم اوشنداق.

هلك من ترك لا ادري

یعنی مین بوزرسنی بلمیم دیمک نی قویغان عالم هلاک بولدی (رسول)
اکرم هم بعض نرسنی صورالدقده بلمیم دیو جواب بیرگان).

لم ینتفع بعلمه من ترك العمل به

یعنی علمی برلن عمل ایتونی قویغان کشی علمی برلن فائده لنمدی.

۳۹ ثمرۃ العلم ان يعمل به وثمرۃ العمل ان یؤجر علیہ

یعنی علمنگ یشی علم برلن عمل قیلماقلق عمل ننگ یشی اول
عمل اوزرینہ ثوابی بولماقلق .

۴۰ خیر العلم ما نفع وخیر القول ما ردع

یعنی علمنگ ایذگوراکی فائده پیرگان علم سوزنگ ایذگوراکی
کشینی قورقتقان و اثر ایسکان سوز .

۴۱ ثمرۃ العلوم العمل بالمعلوم

یعنی علم لرنگ یشی بلگان نرسه لر برلن عمل قیلماقلق .

۴۲ العلم افضل من العمل لمن جهل والعمل افضل من العلم لمن علم

یعنی نادان کشیگه علم عمل دان آرتوغراق عالم کشیگه عمل علم دان آرتوغراق .

۴۳ لا عاش بخیر من لم یر برایه ما لم یر بهینه

یعنی ایذگولک برلن تورکلک قیلمادی کوزی برلن کورمگان نرسه سنی
فکری برلن کورمگان کشی .

۴۴ من احب عمل قوم خیرا کان اوشر کان کمن عمله

یعنی برکشی بر قوم ننگ عملینی سیسه کبراک اول قوم ننگ عملی ایذگو
بولسون کبراک یاوز بولسون شول قوم عملنی قیلغان کبی بولور .

۴۵ کل یحصد ما یزرع ویجزی بما یصنع

یعنی هرکشی جچکان نرسه سنی اورور هم اشله گان نرسه سنی برلان الش پیرلور .

۴۶ زرع يومك حصاد غدك

یعنی بوکن بیچکان ایگنک تاگده اوراتورغان نرسهگ (یعنی دنیاغه)
قیلغان عملگ جزاسنی آخرتده کورورسون.

۴۷ افضل الناس من لم تفسد الشهوة دینه

یعنی آدم لرنگ آرتوغراقی نفس آرزوسی دیننی بوزماغان آدم در.

۴۸ كلام العبد فيما لا يعنيه خذلان من الله تعالى

یعنی بنده نك اوزینه فائده بیرمی تورغان نرسده سیدلاشمکی الله تعالی دان
خذلاندور یعنی الله تعالی نك اول بندهنی رسوای قیلویدر.

۴۹ الدنيا لا بليس مزرعة واهلها له حراث

یعنی دنیا ابلیس اوچون ایگن ایگه تورغان بیر دنیا اهل یعنی دنیاغه
محبت قویوچیلار ابلیس اوچون بیر سروجیلر وصوقالوچیلاردر.

۵۰ مثل الدنيا مثل الحية لئن مسها قاتل سمها

یعنی دنیا نك اوخشاشی یلان کیدر توتارغه بومشاق لکن
آغوی اولترگوچیدر.

۵۱ الدنيا قنطرة فاعبروها ولا تعمروها

یعنی دنیا کوپر کیدر بس دنیادان اوتب کی توگنر دنیانی
عمارت قیلماشکر.

۵۲ من ترك نصيبه من الدنيا استوفى حظه من الآخرة

یعنی برکشی دنیادان بولغان الشئی قویسه آخرتدان بولغان الشئی کامل آدی معناسنده.

۵۳ الزاهد لا یطلب المفقود حتی یفقد الموجود

یعنی قوی بولغان آدم بار بولغان نرسه سی یوق بولما یچه یوق نرسه نی استماس.

۵۴ من آمن بالآخرة لم یحرص علی الدنيا

یعنی برکشی آخرت که ایمان کیتسه دنیاغه حریص وعاشق بولماس آخرت که ایمان کیترگان کشی دنیاغه حریص بولماسقه تیش.

۵۵ من حاسب نفسه ربیح ومن غفل عنها خسر

یعنی برکشی اوز نفسنی حساب ایتسه فائده ایتار اگر نفسندان غافل بولسه خسرانده وقایخوده بولور.

۵۶ من ذکر المنيّة نسی الامنيّة

یعنی برکشی اولئی ایسینه تشرسه دنیا مقصودلارونی اونوتور.

۵۷ الامل حجاب الاجل

یعنی امید اجلنگ برده سی در یعنی کوب نرسه نی امید ایتواجلنی ایسکه تشرودان منع قیلا.

۵۸ اصاب الدنيا من حذرها واصابت الدنيا من امنها

یعنی دنیادان صاقلانغان کشی دنیاغه ایرشدی دنیادان ایمن بولغان کشیگه دنیا ایرشدی (خافهم).

۵۹ بطول الامل تقسوا القلوب

یعنی دنیا امیدنی اوزون قیلو سبیلی کوشکلر قارالور.

۶۰ استغنائك عن الشيء خیر من استغنائك به

یعنی برزسدان موگسز بولماقنلگ اول نرسه سبیلی موگسز بولوگدان ایدگوراک.

۶۱ افضل الفعال صيانة العرض بالمال

یعنی اشلرنگ آرتوغراتی مال برلن آبروینی یعنی یوزصوینی صاقلاماق.

۶۲ ائض اخاك النصيحة حسنة كانت ام قبيحة

یعنی قرداشکا نصیحتنی صاق وخالص قیل کیراک اول نصیحت کورکام بولسون کیراک قباح بولسون.

۶۳ العمر وان طال قصير والفراغ وان تم يسير

یعنی عمر گرچه اوزون بولسه ده قسقه کوشکل وتن بوشانماقلنی گرچه کامل بولسه ده یشکل و آز.

۶۴ الدنيا دار ممر والاخرة دار مقر

یعنی دنیا اوته تورغان اوروندر آخرت قرارلانا تورغان اوروندور.

۶۵ ما طلعت شمس الا وعظت بامس

یعنی قویاش توغمدادی مگر توغدی ایسه اوتکان کیچ برلن وعظ نصیحت قیلور.

٦٦ قصر املك فان العمر قصير واحسن سيرتك فان البر يسير

يعني اميدگني قسقه قيل آنک اوچون عمر قسقه طبيعتگني کورکام
قيل آنک اوچون ايدگولک يکل دور .

٦٧ ارفض اهل المهانة تلزمك المهابة

يعني حقارت اهليني وقباحت كشيئي قوي سبكا مهابتك لازم بولور .

٦٨ من غضب من لاشي * رضى من لاشي *

يعني برکشي يوق نرسه دان آچولانسه يوق نرسه دان راضي بولور .

٦٩ السكوت عن الاحق جوابه

يعني احمق دان تيك تورماق يعني احمق كشيبيك سوزينه جواب
يرماي تيك تورماق احمقگ جوابيدور .

٧٠ لا تخضع للثيم فانه لا يصفيك

يعني ساران آدمگه يالبارما اول سيني صافلاماس يعني يالبارساگده
ياردم قيلماس .

٧١ بالعدل والانصاف تكون مدة الائتلاف

يعني عدالت وانصاف برلن بولور الفتنگ مقداري ومجبتنگ دوامي .

٧٢ ليس للجائر جار ولا تعم له دار

يعني ظالم كشي اوچون كورشي يوق هم ظالم اوچون بناء ويورط
عمارت قيلنماس يعني ظالمگه اعانت قيلنماس .

۷۳ العادة طيبة ثانية

يعني عادة آدم ننگ ايکتبي طيعتيدر شونگ اوچون جبر کيتار
عادة کيتماس ديگانلر

۷۴ کل داء اشد داء

يعني هر بر آورو آورونک قاطير اغي در بر ابر ننگ تشي آوردقده اعرايگه
تش آوروي عجب قاطي آورو ايسان ديگاج اعرابي بومقالي ايتکان .

۷۵ انما يعرف قدر النعمة بمقاساة اضدادها

يعني نعمت ننگ قدرني ضدينه قياس بران بلنور مشلا علم نادانلقمه
بايلق فقير لکگه قياس قيلنوب بلنور .

۷۶ المرء على دين زوجته

يعني اير خاتونينگ ديني اوزرنده دور يعني خاتون اير اوچون سيوکلي
ذات بولدقندان هراشتي خاتون مرادنجي اشلي ديما کدان کنايه دور .

۷۷ سر بعد الطعام ولو خطوة ونم بعد الحمام ولو لحظة

وبل بعد الجماع ولو قطرة

يعني آش آشاغان صوگنده سير قيل گرچه بر آدوم غنه بولسه ده
مونجه دان چقغان صوگنده يوقلا گرچه بر آز زمان غنه بولسه ده جماع
صوگنده بول ايت گرچه بر تامي غنه بولسه ده (طب جهندان
بلارننگ هر قابوسنده فائده بار) .

۷۸ من اتخذ اخوانا كانوا له اعوانا

یعنی برکشی دوستلار توتسه اول کشیگه یاردمچی بولورلار.

۷۹ افضل الذخائر اخ

یعنی بولا کلرنش آرتوغراقی دوست وقرداشدور.

۸۰ اعرف الرجل من فعله لا من كلامه واعرف محبته من عينه لا من لسانه

یعنی حکیم لر ایتکانلر ایرنی اشندان بل سوزندان بلمه هم ایرنک
مجبئی کوزندان بل تلندان بلمه دیو.

۸۱ لا خیر یرجی ولا شر یخشی

یعنی اول کشیدان امید ایتلنگان ایدگولک یوق قور قلغان یاوزلق یوق
بر آدم ننگ دوست بولوی و دوشمان بولوی برابر بولغان وقتده ایتلور.

۸۲ لا خیر یرجی ولا صلاح یؤمل

یعنی آناردان امید ایتلنگان ایدگولک یوق هم امید ایتلنگان توزکلک
یوق اولگی مقال اورننده ذکر قیلنور.

۸۳ المرء مع من احب

یعنی ابر اوزی ننگ دوست کورگان کشی سی برلن برگه بولور هم
قیامتده برگه قوبارولور دیگانلر.

۷۴ اعرف اخاك باخيه قبلك

یعنی دوستو شنی سیندان اول بولغان دوستی برلن بل یعنی اولگی دوستی
برلن معامله سنی اویلاب قارا سینک برلنده معامله سی شولای بولور.

۵-۵ ۱ ۵-۵ ۵-۵
۸۵ یظن بالمرء ما یظن بقریبه

یعنی ایرگه دوستینه و یا قنینه گمان قینلغان زسه گمان قیننور.

۵-۵ ۱-۵ ۵-۵
۸۶ لولا الحمقاء لهلك الدنيا

یعنی اگر احقار بولماسه ایدی دنیا هلاک بولور ایدی.

۵-۱۵ ۵-۵ ۵-۵
۸۷ لولا علی لهلك عمر

یعنی اگرده حضرت علی بولماسه حضرت عمر هلاک بولور ایدی
حضرت عمر ننگ بوسوزنی ایتونده سبب بر وقتده رسول اکرم
بورطینه برسائل کرب صدقه استادکده رسول اکرم حضرت عمرگه
خطاب ایتب بوسائل ننگ تلینی کیس دیگان حضرت عمر سائلنی تلینی
کیسارگه آوب باردقده یولده حضرت علی اوچراب بوسائلنی قیدا
آوب باراسون دیدکده حضرت عمر رسول الله تلینی کیسارگه
قوشدی تلینی کیسارگه آوب بارام دیگاچ حضرت علی رسول الله
ایدگولک قیلورغه قوشدی ایدگولک قیلو تل کیسوبولا دیدکده
حضرت عمر بوسوزنی ایتکان موندان باشقه سییلر هم بار مثلا
برزنا سییلی یوکلی بولغان خاتوننی حضرت عمر رجم تیش دیدکده
حضرت علی آناسی ننگ گناهیسی بولسه قورصاقدانغی بالاننگ نی
گناهیسی بار دیگاچ حضرت عمر بوسوزنی ایتکان.

۵ ۱ ۵-۵ ۱-۵ --
۸۸ مع الخواطيء سهم صائب

یعنی خطا قیلو چیلار برلنده توغری اوق بولا همیشه اشنی خطالق برلن
اشلب بیک سیراک کنه صواب اشه گان آدم حقنده ایتلور.

۱۱ ۱۱ ۱۱ ۱۱
۸۹ لاجاء ولا ساء

يعني امرده قيلمادی نهی ده قيلمادی .

۱ ۱ ۱ ۱ ۱ ۱ ۱ ۱ ۱ ۱
۹۰ الخيل تجرى على مساويها

يعني آط ني قدر عيبلي بولسه ده اوز اشنده عيبلي حالده هم جرور
براصل آدمده حال ننگ ضعيف لكي اولسه همیشه اصل بولو احتمالی
بار ديمك مراد بولور يعني جوهر نجله نسنده همیشه جوهر ديمك كي
اورونده ايتلور .

۱ ۱ ۱ ۱ ۱ ۱ ۱ ۱ ۱ ۱
۹۱ ماء ولا كصدا

يعني صوكوب لكن صداء صوينه او خشاغانی بوق قيس الشيباني قزی
قدورنگ ايتكان مشلی ززاره اوغلی لقيط ننگ خاتونی اولوب
صوگره اول لقيط اولگكچ ايكنجی ایرگه خاتونلقمه بارغاچ ايكنجی
ایری قدوردان صورغان مینمی کورکامراک لقيط می دیو قدور شول
وقت بومثانی ايتكان يعني سينده کورکام لكن لقيط ننگ ائی باشقه .

۱ ۱ ۱ ۱ ۱ ۱ ۱ ۱ ۱ ۱
۹۲ كل الصيد في جوف الفرا

يعني کيک لرنگ همه سی پيان ايشا کينگ اچنده دور (بروقده
کوب آوچيلار آولارغه جغب تورلیسی تورلی کيک آولاب
آرالاردان برسی پيان ايشا کی آولاغان اوز اشينه استحسان قلوب
تفاخر اوچون بومثانی ايتدی

۱ ۱ ۱ ۱ ۱ ۱ ۱ ۱ ۱ ۱
۹۳ اساء سمعا فاساء جابة

يعني ياشگلش اشندی بس ياشگلش جواب بيردی (عمر اوغلی سهيل

اوغلی انس برلن بریرگه وارغانده (أَخْس) اسمی ادم گه توغری کیلب
 أَخْس سهیل گه بویانکداغی بالا کم بالاسی دیدی سهیل دخی بنم بالام
 دیدکده أَخْس انس گه (این امک یا انی) دیدی یعنی مقصد کز قیدا ای
 اوغلو م معناسنده انس ام دیگان سوزدان آنا معناسنی اراده قیلوب
 آنام حنظله ایوبنه اون ایلرگه کیندی دیگاچ أَخْس بومثنی ایتدی .

۹۴ اهلکت من عشر ثمانیا وجئت بها حجة

یعنی اون تیه ننگ سیگزینی هلاک قیلدوم قالفان ایکسنی ضعیف ایتب
 کیتدم براشنی بیک نجار ایتب اشلگان اورونده ایتلور .

۹۵ اذا دخلت ارض الحصیب فهرول

یعنی هر قیجان (بریده بن الحصیب) ننگ یرینه کرساک آقرون جر
 خطرلی اورونده جر ئانده بیک صاقلان دیگان سوز اورونده ایتلور .

۹۶ وقعوا فی وادی خدباب

یعنی هلاکک چقرینه تشدیلر آلابر جماعت بر الوغ اشکه کر شدکده ایتلور .

۹۷ انا جذیلها المحکک وعذیقها المرجب

یعنی مین آلا ننگ قاشنب راحتنه نورغان تایاقلاریمون دخی آشاب
 فائده لئه نورغان یمشلی خرما بوتاقلا ریمون یعنی بر فکر صائب اییاسی
 آدم ننگ فکر یرگان آدم لری حقنده ایشکان مثلی در .

۹۸ لاتکن اشعب فتععب

یعنی (اشعب) بولما مشقت گه تشرسون اشعب بیک طمعی آدم ننگ اسمیدر
 طمعی آدم حقنده ایتلور .

۱۰۵ کفالك من عقلك ما دلك على سبيل رشدك

یعنی عقلک دان توغریلق یولینه ایرشدرگان عقل یتار سبکا .

۱۰۶ قلیل یکنی خیر من کثیر یطنی

یعنی آز بولوب یتارک بولغان نرسه کوب بولوب آزغنلق غه سبب بولغان نرسه دان ایدگوراک و یخسراق .

۱۰۷ افضل الناس اعقل الناس

یعنی آدملرنگ آرتوغراقی عقلی راقیدر عقل هر نرسه دان آرتوق بولغاچ عقل اییاسیدم هر کشیدن آرتوق بولا .

۱۰۸ کل شیء اذا کثر رخص الا العقل

یعنی هر نرسه کوب بولغان صایون بهاسی آرزان بولا مگر عقل کوب بولغان صایون بهاسی قیمت بولا .

۱۰۹ العاقل من عقله فی ارشاد ومن رایه فی امداد فقوله

سدید و فعله حمید

یعنی عقلی آدم عقلندان توغریلقده بولور فکرندان یاردمده بولور سوزی توغری و اشی ماقساولی بولور یعنی عقلی آدمنگ عقلی توغریلقغه فکری ائینه یاردم پیر .

۱۱۰ الجاهل من جهله فی اغواء ومن هواه فی اعراء فقوله

• - - ۱۱۰ - - • - -

سقیم و فعله ذمیم

یعنی نادان آدم نادانلقندان آزغلقده بولور هواسندان آلدانوده بولور

سوزی آورو یعنی فایده سز بولور اشی مذموم و قباحت بولور.

• - - ۱۰۵ - - • - - ۱۰۵ - - • - - ۱۰۵ - - • - -

۱۱۱ الهوی ملک غشوم و متمسلط ظلم

یعنی نفس آرزوسی ظالم پادشاه دور هم ظالم بولوب ایرکلی بولغان

آدم کیدور.

• - - ۱۰۵ - - • - - ۱۰۵ - - • - - ۱۰۵ - - • - -

۱۱۲ الهوی غسوف والعقل مالوف

یعنی هوی بیک ظالم و مکار دور عقل الفتلمش نرسه در.

• - - ۱۰۵ - - • - - ۱۰۵ - - • - - ۱۰۵ - - • - -

۱۱۳ افضل الجهاد جهاد الهوی

یعنی صوغشلا رنگ آرتوغراقی نفس آرزوسی برلن صوغشماق در

(یعنی نفس آرزوسنی جنکمک در.

• - - ۱۰۵ - - • - - ۱۰۵ - - • - - ۱۰۵ - - • - -

۱۱۴ خیر الناس من اخرج الشهوة من قلبه وعهی هواه

فی طاعة ربه

یعنی آدم لرنگ ایدگوراکی کوکلندان نفس آرزوسنی چفاروب

الله تعالی ننگ طاعتده هواسنه خلا فلق قیلغان کنی در.

• - - ۱۰۵ - - • - - ۱۰۵ - - • - - ۱۰۵ - - • - -

۱۱۵ من امارت شهوته فقد احیا مروته

یعنی برکشی نفس آرزوسنی اولترسه بس تحقیق مروتی ترگزدی اول کنی.

۱-۰ - ۱-۰ - ۱-۰

۱۱۶ الهوی امنع والرأی انفع

یعنی نفس آرزوسی مقصوددان بیک طیفوجی توغری فکر مقصودگه
ایرشوگه بیک فائده یرگوجی .

۱۱۷ نظر الجاهل بعینه ونظر العاقل بقلبه

یعنی نادان ننگ قراوی کوزی برلن عقلی آدم ننگ قراوی کوٹلی
برلن کوٹل قراوی کوز قراوندان ارتوق .

۱۱۸ من احب طب

یعنی براشتی سیگان آدم اول اشکه آقرونلق ویومشاقلق برلن کرشر
یعنی آتشمای اشلر .

۱۱۹ اذا اصابت الطباء الماء فلا عباب وان لم تصبه فلا اباب

یعنی قریکهلری صوغه ایرشدهده اجیزلر اگر صوغه ایرشماسلر تجسس
قیلماسلار بومنتلی طمعسز استغنا کورساتمکان آدم حقنده ایتلور .

۱۲۰ شر ما اجاءك الى محبة عرقوب

یعنی الوغ یاوزلق شولدر سینی اوکجه سکرینگ جیلگینه محتاج قیلور
ایتار بریک صاران کشیدان حاجز بولوب برنسه استالدکده ایتلور .

۱۲۱ انما اشتریت الغنم حدار العاذبة

یعنی مین تیهلرنگ قاجوندان قورقب قویلار صاتوب آلم (بر آدم ننگ
تیهلری بولوب تیهلرنگ قاجوندان قورقب تیهلرنی صاتوب اورینسه
قویلار آلمش ایسکان قویلار دخی برکون قاجقچاق بومنتلی ایتکان .

۱۲۲ اعز من هراوة الاعذاب

یعنی (ریان بن حویص ننگ) آطندانده قدر لیرا کدر بر عزیز الوجود بولغان رسه حقنده ایتلور.

۱۲۳ اصبر من قضیب

یعنی (قضیب) دانده صابر اقدور قضیب غایت صابر بولغان بر آدم ننگ اسمیر صابر حقنده ایتلور.

۱۲۴ الکلاب علی البقر

یعنی اتلر و حنی صغرلارغه تابش لشدن (هر کم اوز حالی بر لن مشغول دیگان سوز اورنینه ایتلور.

۱۲۵ هما فرخان فی نقاب

یعنی آرا ایکیسی بر قارنداغی ایکی بالادور بر آدم ایکنچی آدم گه او خشاد قدمه ضرب اولتور.

۱۲۶ من الجهل صحبة ذوی الجهل

یعنی نادانلق ایباری بر لن اولتور و شماق نادانلقدان دور

۱۲۷ مخالطة الاشرار علی خطر والصبر علی صحبتهم کر کوب بحر

یعنی باوزلار بر لن قاتوشماق خطر اوزرنده در هم باوزلار صحبتینه صبر ایتمک در باغه آطلانو کچی در کیمه گه آطلانغان کچی گر چه سلامتک غالب بولسده کوکل قور قوندان ایمن بولماس.

۱۲۸ الرجال كالشجر شرا به واحد و ثمره مختلف

يعني ايرلر آغچلر كيدر آناچدان يا صالحان اچك بربولسه ده يعني
تورلى بولور ايرلر هم اوشنداق دور.

۱۲۹ ليس بلييب من لم يخاصر بالمعروف

يعني صحبت قيو چاره سز بولغان كنى برلن كور كاملك برلن صحبت
قيلماغان كنى كامل عقللى آدم توكلدر.

۱۳۰ حلية المرء كثرة اخوانه

يعني ايرنگ زينى دوست لارينگ و فردا شريتك كوب بولويدر.

۱۳۱ العبودية عبودية الاخاء لا عبودية الرق

يعني بوى صونما قلق دوستلق بوى صونويدر قلق بوى صونوى توكلدر.

۱۳۲ من جادلك بمودته فقد جعلك عديل نفسه

يعني بر كنى سبكدا دوستلقى سبيل ينجشيلق قيلسه اول كنى سيني اوزينه
برابر قيلدى يعنى اوزى برلن برابر كوردى.

۱۳۳ شر الاخوان من كان مودته مع الزمان

يعني دوستلارنگ ياوزراغى دوست لنى زمان برلن بولغان كشيدر
يعنى زماننگ آلدى برلن بولغان وقتنده دوست بولور زمان آرطى
برلن اينسه دو شمان بولور آدان مراد بايلق وشادلق وقتنده دوست
بولوب فقيرلك وحسرت وقتنده دوست لنى بتار.

۱۴۱ خیر الاموال ما استرق حرا وخیر الاعمال ما استحق شکرا

یعنی مالدارنگ ایدگوراکمی آزاد کشیلرنی قل اینسکان مالدرهم
عملدرنگ ایدگوراکمی شکرگه تیشلی قیلغان عملدور.

۱۴۲ الجود حارس الاعراض

یعنی جوواردلق آبرویلارنی صاقلانغوجیدر یعنی جووارد کشی دان
خلق یزماس ویوز دوندرماس وهر کسگه سیوکللی بولور.

۱۴۳ طعام الجواد دواء وطعام البخیل داء

یعنی جووارد کشی ننگ طعامی آوروغه دارو وشفادر ساران
کشی ننگ طعامی آغودر.

۱۴۴ الخطاء فی اعطاء مالا ینبغی ومنع ما ینبغی واحد

یعنی تیوش بولغان ترسهنی بیرو برلن تیش بولغان ترسهنی طیوده
خطالق بردور.

۱۴۵ الجود غایه الزهد والزهد غایه الجود

یعنی جوواردلق تقوالقشک غایه سیدرهم تقوالق جوواردلقشک غایه سیدر.

۱۴۶ السخاء ان تكون بمالك متبرعا وعن مال غیرك متورعا

یعنی جوواردلق اوز مالش برلن واجب بولغان صدقه لار یرب
کشی مالندان صاقلانوچی بولماقشک دور.

۵ - - - ۱ - - - ۶ - - - ۵ - ۱ -

۱۴۷ من بذل ماله ادرك اماله

یعنی برکشی مالینی صرف ایسه امید ایسکان نرسه لرینه ایرشر.

۱۵ ۵ - - - ۱ ۱۵ ۵ - - -

۱۴۸ اجل النوال ما وصل قبل السؤال

یعنی عطا و هدیه آنغان نرسه لرنگ ایگ الوغسی صور اودان بورون

ایرشکان نرسه در یعنی صور امانجه آنغان نرسه دور.

۶ - ۱ ۱۵ - ۶ - ۵ - ۱ - ۵ - ۶ - ۵ - ۶ - ۵ - ۶ - ۵ -

۱۴۹ المعذول من كانت له الى اللثام حاجة

یعنی رسوای بولغان کشی شول بولور ساران آدم لرگه احتیاجی بولور.

۵ - ۵ - ۵ - ۵ - ۵ - ۵ - ۵ - ۵ - ۵ - ۵ -

۱۵۰ اذا احسنت القول فاحسن الفعل

یعنی هر قیجان سوزنی کورکام قیلساگ اشکنیده کورکام قیل.

۱ - ۵ - ۵ - ۵ - ۵ - ۵ - ۵ - ۵ - ۵ - ۵ -

۱۵۱ من اخر الفرصه عن وقتها فليكن على ثقة من فوتها

یعنی برکشی فرصتی وقتندان کیچکترسه فرصتگ اوتوندان

اوشانوده بولسون یعنی فرصت شیکسز اوتار.

۵ - ۵ - ۵ - ۵ - ۵ - ۵ - ۵ - ۵ - ۵ - ۵ -

۱۵۲ اذا اصطنعت المعروف فاستره واذا صنع اليك فانشره

یعنی هر قیجان بر آدم گه ایدگولک قیلساگ اول ایدگولک کشی یاشر

هر قیجان سیکا ایدگولک قیلنسه یعنی بر آدم سیکا ایدگولک قیلسه اول

ایدگولک کنی ساچ یعنی سیله.

۵ - ۵ - ۵ - ۵ - ۵ - ۵ - ۵ - ۵ - ۵ - ۵ -

۱۵۳ المن مفسدة الصنعة

یعنی منت ایسکان ایدگولک کنی بوزغوچی دور.

۱۵۴ من من بمعروفه اسقط شكره ومن اعجب بعمله احبط اجره

يعني برکشي اوزينگ ايتکان ايد گولکي برلن منت قيلسه شكري
تشردي هم برکشي اوزينگ عملينه عجب لنسه عملينشگ ثوابيني
تشردي و بتري معناسنده .

۱۵۵ لا خير في معروف الى غير معروف

يعني ايد گولک قدريني بلمگان کشي گه ايد گولک بوقدور يعني
بو ايد گولک ايد گولکدان حساب ايتلاس .

۱۵۶ الشکر قيد النعم

يعني نعمت گه شکر قيلو نعمتنگ بوغاي وي بگيدر يعني شکرک
قيلناج نعمت کيتاس .

۱۵۷ قيمة كل نعمة شکرها

يعني هر نعمتنگ قيمتي شکر قيلما قدر .

۱۵۸ الکریم شکور او مشکور واللهم کفور او مکفور

يعني جو مارد کشي شکر قيلو چي بايسه شکر قيلنمش دور اما ساران
کشي نعمت گه کفران قيلو چي بايسه کفران قيلنمش در .

۱۵۹ من لم يشکر لمنعمه استحق قطع النعمة

يعني برکشي انعام قيلو چي غه شکر قيلماسه اول کشي انعام
قيلو چي ننگ نعمتي کيسوينه تيشلي بولور .

١٦٠ من كفر نعمة المفيد استوجب حرمة المزيد

يعني برکشی فائده قبول چينگ نعمتینه کفران قيلسه نعمت ننگ
آرتوندان محروم بولوغه لائق وتيشلی بولدی .

١٦١ القبر خير من الفقر

يعني قبرگه کيرو فقير لکدان ايدگوراک بس کسب قيلورغه
توروشرغه کيراک .

١٦٢ من اطاع الله عز نصره ومن لزم القناعة زال فقره

يعني برکشی الله تعالی گه اطاعت قيلسه الله تعالی ننگ اول کشينگه
باردمی الوغ بولور وبرکشی قناعتگه يابوشه اول کشی ننگ
فقير لکی کيتار .

١٦٣ الرضا بالكفاف يؤدي الى العفاف

يعني يتارک قدر رزقه راضی بولما لفق حرامدان کشيدان صور او دان
ياک بولوغه اولاشدرر .

١٦٤ رب ضيق افضل من سعة وعناء خير من دعة

يعني کوب تارلق کيگ لکدان آرتوغراق در و کوب مشقت
راحت دان ايدگوراک در .

١٦٥ من كانت قناعته سميته طابت له كل مرقة

يعني برکشی ننگ قناعتی سينز بولسه اول کشينگه هر شور يا خوش
لذتلی بولور قافهم .

۱۶۶ ما فوق الكفاف اسراف

یعنی کفایت قدرندان استون و آرتوق صرف ایتو اسرافدر .

۱۶۷ الادب صورة العقل فصور عقلك كيف شئت

یعنی ادب عقلنگ صوره تیدر بس عقلنگنی تلاساک نجک صورده .

۱۶۸ ذك قلبك بالادب كما تذكى النار بالحطب

یعنی کوشککنی ادب بر لن یا کله نتاک اوطنی او طون بر لن یا کلانمئس بولور .

۱۶۹ الادب وسيلة الى كل فضيلة وذريعة الى كل شريفة

یعنی ادب هر بر فضیلت که وسیله در هم هر بر شرافت که سبب در .

۱۷۰ بادروا بثناء ديب الاطفال قبل تراكم الاشغال وتفرق البال

یعنی بالالارغه ادب ایرانوگه آنوغنکرشغل لر پیدا بولماسدان بورون

هم کوشکلر تورلی اورونقه تارالماسدان بورون .

۱۷۱ من رضى عن نفسه اسخط عليه الناس

یعنی برکشی اوزندان راضی بولسه اول کشیگه آدم لر آچیفلازور .

۱۷۲ من لم يعجبه الربيع وازهاره والعود واوتاره والوجه

الحسن وانواره فهو فاسد المزاج يحتاج الى العلاج

یعنی برکشینى جای و جاینگ چچکلری هم اوین لار اوین لارنگ

وزنی کیلری هم کورکام یوز کورکام یوزنگ نورلاری عجب ندرسه
اول کشینگ طبیعی بوزقدر دواء قیلوغه محتاج بولور بعضی
اورونده اول کشینگه دواء یوقدر دیمش لر .

۱۷۳ قابل المدح کما دح نفسه

یعنی کشینگ ماقتاوینی قبول ایتوچی کشی اوزن ماقتاوچی کشی
کیدر ماقتاو بوغازلاو کبی دیگانلر .

۱۷۴ من بری من ثلث فال ثلثا

یعنی برکشی اوچ نرسه دان ییزسه اوچ نرسه گه ایرشر (مثلا اسرافدان
ییزسه الوغ لقعنه ایرشر سارافلقدان ییزسه شرافتکه ایرشر تکبر لکدان
ییزسه کرامت که ایرشر .

۱۷۵ فی تقلب الاحوال تعرف جواهر الرجال

حالی رنگ ایلنونده ایرلرنگ جوهر لری بلنور و تانلور .

۱۷۶ من ساء خلقه ضاق رزقه وطاب فراقه

یعنی برکشینگ خلقی تار بولسه رزقی تار بولور و آبورولوی خوش بولور .

۱۷۷ الحسن الخلق من نفسه فی راحة والناس منه فی سلامة

یعنی کورکام خلقی آدم اوزندان راحتده در آدم لر آناردان سلامتده در
اما یاوز خلقی آدم نفسندان مشقتده در آدم لر آناردان بلاده در .

۱۷۸ عاشر اهلك باحسن اخلاقك

یعنی اهلکه معاشره قیل خلقلار و کشنگ کورکامراکی برلن .

۱۷۹ من سعة الاخلاق كنوز الارزاق

یعنی خلقلارنگ کیش لکندان در رزقلارنگ خزینه لری .

۱۸۰ الحزن كالءاء المخزور في فوءاء المعزور

یعنی قایغو قایغولی کشینک کوکلنده خزینه نمش آورو کیدر .

۱۸۱ تخبر عن مجهولة مرآتها

یعنی بلمسز بولغان ذاتدان کزگوسی خیر پیرر .

۱۸۲ من كساء الحياء ثوبه لم ير الناس عیبه

یعنی برکشی گه حیاسی کیم کیگزسه یعنی حیا کیمنی کیسه اول کشینک عیبی آدم لر کورماس .

۱۸۳ حیوة الوجه بحیاته كما ان حیوة الفرس بمانه

یعنی یوزنگ ترکلیکی ادبی برلن در نساك او طرطقان آفاچنگ ترکلیکی سو برلن ایدی .

۱۸۴ من ودك لامر ملك عند انقضائه

یعنی برکشی سینی برزسه او چون دوست کورسه اول ترسه بتسکان وقتده ملک لنور دوستلنی بتر .

۱۸۵ ليس من الانصاف مطالبة الاخوان بالانصاف

یعنی دوستلارنی انصاف برلن استامک انصافدان توگل .

۱۸۶ من غرس شجرة الحلم اجتنی ثمرة السلم

یعنی برکشی حلم و بومشاقلق آفاجینی اولتور تسه سلامت لك یمشی
آلور و آشار معناسنده.

۱۸۷ احسن المکارم عفو المقدر وجود المفتقر

یعنی کورکام اشلرنگ کورکامراکی کوچی یتوچی آدم ننگ عفو
قیلویدر و فقیر آدم ننگ جو مار دلغیدر.

۱۸۸ شرف النفس ان تحمل المکاره كما تحمل المکارم

یعنی نفس ننگ شرافتی مگروه زسه لرگه تحمل قیلماقلنی در یعنی
چداماقلیدر ننگ یخشی زسه لرگه جدادی.

۱۸۹ ما فحش حلیم ولا او حش کریم

یعنی حلم اییاسی فاحش بولمادی جو مار دلکشی وحشی بولمادی.

۱۹۰ فی اعراضك صون اعراضك

یعنی خلقدان یوز دوندر و کده یوز صویکنی صاقلاو بولغوچیدر.

۱۹۱ الحلم حجاب الافات

یعنی حلیم بولماق آفتلرنگ برده سیدر.

۱۹۲ من ظهر غضبه قل کیده

یعنی برکشی ننگ آجوی ظاهر بولسه یعنی آجویی بلگرسه اچنده
صاقلاماسه حیله سی و حسدی آز بولور.

۱۹۳ اِذَا سَكَتَ عَنِ الْجَاهِلِ فَقَدْ اَوْسَعْتَهُ جَوَابًا

یعنی هر چی جان نادان دان سکوت ایستاک بس تحقیق نادان‌غه جوابی
کیگ قیلدک .

۱۹۴ مَنْ قَنَعَ كَانْ غَنِيًّا وَانْ كَانْ فَقِيرًا وَمَنْ لَمْ يَقْنَعْ كَانْ فَقِيرًا

وَانْ كَانْ غَنِيًّا

یعنی برکتی قناعت قیلسه بای بولور گرچه فقیر بولسه ده وبرکتی
قناعت قیلماسه فقیر بولور گرچه بای بولسه ده .

۱۹۵ لَيْسَ مِنْ عَادَةِ الْكِرَامِ سُرْعَةُ الْاِنْتِقَامِ

یعنی حرمتی کشیلر عادتندان اوچ آوغه آشماق ایماس .

۱۹۶ الْكِذَابُ لَصٌّ

یعنی یالغانچی اوغری کییدر اوغری مالکنی اوغری یالغانچی
عقلکنی اوغری .

۱۹۷ الْحَرَسُ خَيْرٌ مِنَ الْكُذْبِ

یعنی تلسزک یالغان جیلقدان ایذگوراک .

۱۹۸ الصَّادِقُ مِصَانٌ خَلِيلٍ وَالْكَاذِبُ مِهَانٌ ذَلِيلٍ

یعنی راست سیلاوچی کشتی صاقلانمش دوستدر یالغانچی کشتی
خورلانمش در وقباحتردر .

۱۹۹ لاسيف كالحق ولاعون كالصدق
۰۳ - - ۰-۱ - ۳-۰ - - ۰-۱

يعني حق سوز كبي كيكوچي قلعج يوقدر راستلق كبي ياردم
 پروچي يوقدر .

۰-۰ - ۵-۰ - ۵-۰ - ۵-۰

۲۰۰ من قل صدقه قل صديقه

يعني برکشي ننگ راست سوزي آز بولسه دوستيده آز بولور .

۰-۰ - ۱۰-۰ - ۱۰-۰ - ۱۰-۰ - ۱۰-۰ - ۱۰-۰ - ۱۰-۰ - ۱۰-۰

۲۰۱ العاقل من يعمل في يومه لغده قبل ان يخرج الامر من يده

يعني عقللي آدم شول بولور بوكونده كلاچك كون اوچون عمل
 قيلور اش قولندان چقماسدان بورون .

۰-۰ - ۱۰-۰ - ۱۰-۰ - ۱۰-۰ - ۱۰-۰ - ۱۰-۰ - ۱۰-۰

۲۰۲ الحق اقوى معين والصدق افضل قرين

يعني حق سوز ياردمچيلرننگ قوتلير اكيدر هم راستلق

دوستلارننگ آرتوغراقيدر .

۰-۰ - ۱۰-۰ - ۱۰-۰ - ۱۰-۰ - ۱۰-۰ - ۱۰-۰ - ۱۰-۰

۲۰۳ الصدق منجيك وان خفته والكذب مرديك وان امنته

يعني راستلق قوتقارغوجيدر گرچه راستلقدان قورقسا كده يالغانلق

هلاكت گه تشرگوجيدر گرچه يالغان دان ايمن بولسا كده .

۰-۰ - ۱۰-۰ - ۱۰-۰ - ۱۰-۰

۲۰۴ لم يمش ماش شر من واش

يعني سوز يرتكوجيدان ياوز بولغان جرگوچي آدم جرمادي يعنى

آندان ياوز آدم يوق .

۰-۰ - ۱۰-۰ - ۱۰-۰ - ۱۰-۰

۲۰۵ الحسد داء الجسد

يعني حسد تن نسل آورويدر .

۵ ۵-۳ ۵-۶ ۵-۱ ۵
 ۲۲۰ بحسن التاءنى تسهل المطالب

يعنى صبرلق و آقرونلقنگ كور كاملىكى برلن مطلوبلار يشكل بولور.

۵ - ۱ - ۱۵۵ - ۵ - ۵ - ۱۵۵

۲۲۱ من صبر نال المعنى ومن شكر حصن النعمى

يعنى بركىشى صبرلق قيلسه مقصوده ايرشر وبركىشى شكرلك قيلسه

نعتلرنى صاقلار يعنى نعمتى كيمماس آرتور.

۱۵ ۵۵ ۵-۶ ۱-۱ ۱۱ ۶۵

۲۲۲ بمفتاح الصبر يفتح مغاليق الامور

يعنى صبرلق اجكچي برلن اشلرنگ باغلا نغانلارى آچولش بولور.

۱۵۵ - ۵ - ۵ - ۵ - ۵ - ۵

۲۲۳ الدنيا امد والاخرة ابد

يعنى دنيا مدتلى وچيكلدر آخرت منگولكدر.

۱۵ - ۵ - ۵ - ۵ - ۵ - ۵ - ۱ - ۵ - ۵ - ۵ - ۵ - ۵

۲۲۴ من حاذر لم يهلع ومن راقب لم يجزع ومن كان متوقعا

۵ - ۵ - ۵ - ۵ - ۵ - ۵ - ۵ - ۵

لم يكن متوجعا

يعنى بركىشى صاقلانسه قور قوغه تشماس وبركىشى كتمه وصبرلق

قيلسه زاريلق قيلماس وبركىشى اشنى اشقى كتب اشلهسه

قايرغوجى بولماس.

۱۵ - ۱۵ - ۶۵ - ۵ - ۵ - ۵ - ۵ - ۵

۲۲۵ من ضاق قلبه اتسع لسانه

يعنى بركىشى نك كوئلى تار بولسه تلى كيك بولور.

۵۵۵ -- ۵۵۵ -- ۵۵ -- ۵۵ -- ۵۵۵ -- ۵۵۵ -- ۵۵۵ -- ۵۵۵ -- ۵۵۵ -- ۵۵۵ --

۲۲۶ النصر مع الصبر والفرج مع الكرب واليسر مع العسر

یعنی نصرت صبرلق برلن برگه هم شادلق قایغو برلن برگه هم ینکلک
آغرلق برلن برگه .

۱۶۵ -- ۱۶۵ -- ۱۶۵ -- ۱۶۵ -- ۱۶۵ -- ۱۶۵ -- ۱۶۵ -- ۱۶۵ -- ۱۶۵ -- ۱۶۵ --

۲۲۷ المشاورة راحة لك وتعب لغيرك

یعنی مشاوره قیلو سیکای یعنی مشاوره قیلو چیغه راحتدر وسیندان
باشقهغه مشقتدر .

۱۵۵ -- ۱۵۵ -- ۱۵۵ -- ۱۵۵ -- ۱۵۵ -- ۱۵۵ -- ۱۵۵ -- ۱۵۵ -- ۱۵۵ -- ۱۵۵ --

۲۲۸ الاستشارة عين الهداية

یعنی مشوره قیلماق عینی هدایتدر یعنی توغر لقفه کونلمکدر .

۱۵۵ -- ۱۵۵ -- ۱۵۵ -- ۱۵۵ -- ۱۵۵ -- ۱۵۵ -- ۱۵۵ -- ۱۵۵ -- ۱۵۵ -- ۱۵۵ --

۲۲۹ خاطر من استغنى برأيه

یعنی اوز فکری برلن گنه مشورتدان موکسز بولغان کشی خطر گه توشدی .

۱۵۵ -- ۱۵۵ -- ۱۵۵ -- ۱۵۵ -- ۱۵۵ -- ۱۵۵ -- ۱۵۵ -- ۱۵۵ -- ۱۵۵ -- ۱۵۵ --

۲۳۰ ماخاب من استخار ولا ندم من استشار

یعنی استخاره قیلغان کشی یعنی ایذ گولک استگان کشی هلاک بولمادی
ومشوره قیلغان کشی اوکنمادی .

۱۵۵ -- ۱۵۵ -- ۱۵۵ -- ۱۵۵ -- ۱۵۵ -- ۱۵۵ -- ۱۵۵ -- ۱۵۵ -- ۱۵۵ -- ۱۵۵ --

۲۳۱ حق العاقل ان يضيف الى رايه آراء العقلاء

یعنی عقلی آدمنگ حقی شول اوز رأینه عقلی آدم لرنگ رأی
ونفکری قوشماقلق .

۱۵۵ -- ۱۵۵ -- ۱۵۵ -- ۱۵۵ -- ۱۵۵ -- ۱۵۵ -- ۱۵۵ -- ۱۵۵ -- ۱۵۵ -- ۱۵۵ --

۲۳۲ التجارب ليس له غاية والعاقل منها في زيادة

یعنی تجرب به لرنگ بیلگولی بولغان چیگی یوقدر عقلی آدم تجرب به لردان
علمنی آرتدرودادر .

۲۳۳ من استعان بذوی المقول فاز بدرك المامول

یعنی برکشی عقل ایالرنندان یاردم استاسه امید ایتمش ترسه سنی بلوگه ایرشر یعنی بلور.

۲۳۴ نصف رایك مع اخيك فشاوره لیكمل لك الراى

یعنی فکرکنشگ یارطسی قرداشگ برلندر بس قرداشکا مشوره قیل فکرشگ کامل بولسون اوچون.

۲۳۵ سرک من دماک فاذا تکامت به فقد ارقته

یعنی سرگ قانوگدان در هر قیچان سرگنی سیله ساگ بس تحقیق قانوگنی آغز دلش

۲۳۶ القلوب اوعیه الاسرار والشفاء افعالها والالسن مفاطیجها

یعنی کوکلر سرلرنسگ اورونلاریدر و ایرنلر سرلرنسگ یزاقلاریدر وتلر سرلرنسگ اچکچلریدر بس هر کشی سرنسگ اچکچینی صاقلارغه تیش.

۲۳۷ قلوب العقلاء حصون الاسرار

یعنی عقلی آدم لرنسگ کوکلرلی سرلرنسگ قلعهریدر یعنی صاقلی تورغان اورونلاریدر.

۲۳۸ انما المزاح سباب الا ان صاحبه یضحک

یعنی مزاح ایماس مگر کشینی سوگودر لکن فرق (آیورمه) شول مزاح اییاسی کله در اما سوگوچی آجیقلانادر.

۱۵- ۶- ۶- ۵- ۵- ۱- ۶- ۶- ۵- ۵-
۲۳۹ المزاح یا کل المیهیة کما یا کل النار الحطب

یعنی مزاح مهابتی آشیدر یعنی بتره در اوط اوطنی آشاغان کبی.

۵- ۶- ۱- ۶- ۱- ۵- ۵- ۵- ۵- ۵- ۵- ۵- ۵- ۵- ۵- ۵- ۵- ۵- ۵- ۵- ۵- ۵- ۵-
۲۴۰ من کثر مزاحه زالت هیبتہ ومن کثر خلافه طابت غیبتہ

یعنی برکشی نگ مزاحی کوب بولسه هیبتی کینار و برکشی نگ

مخافقی کوب بولسه غائب بولوی یعنی آیورولوی خوش بولور.

۵-
۲۴۱ من قل عقله کثر هزله

یعنی برکشی نگ عقلی آز بولسه هزلی و مزاحی کوب بولور.

۱- ۵-
۲۴۲ اذا مزحت عدوك ظهرت له عيوبك

یعنی هر قیچان درشمانو کا مزاح قیلساک آنا رغه عییلرک بلنور.

۵-
۲۴۳ من کثر ضییکه قلت هیبتہ

یعنی برکشی نگ کلوی کوب بولسه مهابتکی آز بولور.

۵-
۲۴۴ ضییکة المؤمن من غفلة من قلبه

یعنی مؤمننگ کلوی کوکلندان غفلت بران بولور.

۵-
۲۴۵ کل مودة عقدها الطمع حلها الیاس

یعنی هر دوستلق آننگ باغلانوی طمع اوچون بولسه اول دوستلقنگ

چیشلوینه سبب امیدسز لکدر.

٢٥٢ شر العلماء من يجالس الامراء وخير الامراء من يجالس العلماء
١-٦٥ ١-٦٥ ١-٦٥ ١-٦٥ ١-٦٥ ١-٦٥ ١-٦٥ ١-٦٥ ١-٦٥ ١-٦٥

يعني عالم لرنسگ ياوزراغي امير (توره) لر برن اولتورشقان عالم
توره لرنسگ ايدگوراكي عالم لر برن اولتورشقان توره.

٢٥٣ افضل ما اعطى في الدنيا الحكمة وفي الآخرة الرحمة
١-٥٥ ١-٥٥ ١-٥٥ ١-٥٥ ١-٥٥ ١-٥٥ ١-٥٥ ١-٥٥ ١-٥٥ ١-٥٥

يعني بنده گه دنيا ده بير لگان نرسه لرنسگ آرتوغراقى علم و حکمتدر
آخترده بير لگان نرسه لرنسگ آرتوغراقى رحمتدر.

٢٥٤ رب بعيد لا يفقد بره وقريب لا يؤمن شره
١-٥٥ ١-٥٥ ١-٥٥ ١-٥٥ ١-٥٥ ١-٥٥ ١-٥٥ ١-٥٥ ١-٥٥ ١-٥٥

يعني كوبه در نسا يراق بولغان آدم ومع ذلك ايدگولكي يوق بولماس
يعني ايدگولكي تبادر وكوبه در ياقن بولغان آدم ومع ذلك شرندان
ايمن بولماس.

٢٥٥ اذا ترعرع الولد تزعرع الوالد
١-٥٥ ١-٥٥ ١-٥٥ ١-٥٥ ١-٥٥ ١-٥٥ ١-٥٥ ١-٥٥ ١-٥٥ ١-٥٥

يعني هر قيجان بالا تبراسه آتا حر كتنور.

٢٥٦ لكل شيء بذر وبذر العداوة المزاح
١-٥٥ ١-٥٥ ١-٥٥ ١-٥٥ ١-٥٥ ١-٥٥ ١-٥٥ ١-٥٥ ١-٥٥ ١-٥٥

يعني هر نرسه اوچون اورلق بار دوشما نلقنسگ اورلنى مزاحدر.

٢٥٧ من دلائل العجز كثرة الاحالة الى المقادير
١-٥٥ ١-٥٥ ١-٥٥ ١-٥٥ ١-٥٥ ١-٥٥ ١-٥٥ ١-٥٥ ١-٥٥ ١-٥٥

يعني عاجز لکنسگ دليلر ننداندر هر اشنى تقدير گه تابشرونسگ كوبلكى
يعني كوب تابش ما قلق.

٢٥٨ الحركة بركة والتواني هلكة

يعني حركات بركة در يالقاواق هلاكلكدر.

٢٥٩ من لم يحترف لم يعتلف

يعني برکشی هنر نوتماسه آز قلائماس يعني هنر سز رزقنگ كيلوى مشكل بولور.

٢٦٠ لو صور العقل لا ظلمت معه الشمس ولو صور الحمق

لا ضاء معه الليل

يعني اگرده عقلنى صورتلنسه ايدى عقل برلن قياش قارانقولانور ايدى يعني عقل شول قدر نورلى اگر احق لقتى صورتلنسه ايدى احق لق برلن كيچ ياقترر ايدى يعني احق لق شول قدر نورسز.

٢٦١ من عرف مقادير حاجاته فهو عاقل

يعني برکشی اوزيننگ حاجتيننگ مقدارلارنى بلسه اول كشى عقلى بولور.

٢٦٢ اذا شاورت العاقل صار عقله لك

يعني هر قيچان عقلى آدم گه مشورة (كيشكاش) قبلساك (عقلى) سينا اولوب اورلور.

٢٦٣ اجعل شرك الى واحد ومشورتك الى الف

يعني سرشكى برکشينگه سبلاساك مشورتكنى بنك كشينگه قيل.

١٥- ٥- ٥- ٥- ٥- ٥- ٥- ٥- ٥- ٥-
 ٢٧٧ الجار قبل الدار والرفيق قبل الطريق

یعنی یورط سالودان بورون کورشینئی تابارغه کیراک سفرگه
 چقماسدان بورون یولداش تابارغه کیراک .

١٥- ٥- ٥- ٥- ٥- ٥- ٥- ٥- ٥- ٥-
 ٢٧٨ ظاهر العتاب خیر من مکنون الحقد

یعنی شلته ننگ ظاهری کوکلهه صاقلانغان کینه دان ایدگوراک .

١٥- ٥- ٥- ٥- ٥- ٥- ٥- ٥- ٥- ٥-
 ٢٧٩ ضربة الناصح خیر من تحية الشانی

یعنی نصیحت قیلوجینسگ صوغوی بوزوق کشی ننگ بولاگندان
 ایدگوراک .

١٥- ٥- ٥- ٥- ٥- ٥- ٥- ٥- ٥- ٥-
 ٢٨٠ من کثر حقه قل عتابه

یعنی برکشی ننگ کینه سی کوب بولسه شلته سی آز بولور .

١٥- ٥- ٥- ٥- ٥- ٥- ٥- ٥- ٥- ٥-
 ٢٨١ من لم يعاتب على الزلة فليس يحافظ للخلعة

یعنی برکشی دوستینگ ذاتی اوزرینه شلته قیلماسه اول کشی دوستلقنی
 صاقلانچی ایماس .

١٥- ٥- ٥- ٥- ٥- ٥- ٥- ٥- ٥- ٥-
 ٢٨٢ من اشتغل باحوال الناس ضاع حاله

یعنی برکشی آدم لر حالئ برلن شغلنسه اوز حالئ ضائع بولور .

١٥- ٥- ٥- ٥- ٥- ٥- ٥- ٥- ٥- ٥-
 ٢٨٣ من حسنت سياسته دامت رياسته

یعنی برکشی ننگ سیاسی (غیرتی) کورکام بولسه ریاستی (باش
 بولوی) همیشه بولور .

٢٨٤ من قنع شبع

یعنی برکشی قناعت قیلسه توق بولور (توراتدان منقول).

٢٨٥ من سکت سلم

یعنی برکشی تیک تورسه سلامت بولور (زبوردان منقول).

٢٨٦ من اعزل نجبا

یعنی برکشی خلقدان آیورولوب (عزلات) اختیار قیلسه نجات (قتلو) تابار (انجیل دان منقول).

٢٨٧ المرأ منسوب الی فعله وماخوذ بعمله

یعنی ایر فعلنه (اشینه) نسبت یترلور عملی بران مؤاخذه (اورشو) قیلنور.

٢٨٨ آفة العقل الهوی وآفة الامیر سخافة الوزیر

یعنی عقلنگ آفتی نفس آرزوسیدر امیرنگ آفتی وزیرنگ سخافتی (نیچارلنی) در.

٢٨٩ المال ریح عاصف والسلطان ظل زائل والاخوان کنز وافر

یعنی مال ایسکوچی ییل کیدر سلطانق بتکوچی کولگه کیدر دوستلار کامل بولغان خزینه کیدر.

٢٩٠ النظر فی عواقب الامور یوجب السرور

یعنی اشلرنگ سوگنده فکر قیلو شادلقنی موجب بولور.

٥-٥٥ ٥-٥
٢٩٨ ارحم ترجم

یعنی کشیکه / مرحت قیل اوزگده مرحت قیلنمش بولورسون .

٢٩٩ اذا نزل القدر عمی البصر

یعنی هر قیجان تقدیر اینسه کوز صوقر بولور آندان مراد حیله گه اورون بولماس .

٣٠٥ لا یعدو المرأ رزقه وان حرص

یعنی ایر تقدیر قیلنغان رزقندان اوتماس گرچه نی قدر حریص بولسه ده .

٣٠١ القناعة مال لا ینفد

یعنی قناعت بتمی تورغان مالدر .

٣٠٢ قلة العیال احد الیسارین

یعنی ایوجاعتنشگ آزنی ایکی بایلقنشگ برسیدر .

٣٠٣ قيمة كل انسان ما یحسن

یعنی هر ایرنشگ قیمتی احسان قیلنغان قدریدر .

٣٠٤ لكل غلق مفتاح

یعنی هر بریزاقنشگ اچکیمی باردر آندان مراد هر قایغونشگ بر راحتی باردر .

٣٠٥ لا راحة لحسود

یعنی حسد قیلو چیغه راحت یوق یعنی همیشه حسد سببلی قایغوده بولور .

۱۵ - ۵۰ - ۶۵
۳۰۶ الشباب شعبة من الجنون

يعنى ياشلك ديوانه لكنك بر بوتاغيدر.

۵ - ۵ - ۵
۳۰۷ السعيد من وعظ بغيره

يعنى ايدگو کشى شول بولور کشيگه وعظ قيلور.

۱۰ - ۶ - ۱۱ - ۶۵ - ۱
۳۰۸ المقادير تريك مالا يخطر ببالك

يعنى سيبكا تقدير كوشلشكا تشمگان نرسه لرنى كورساتور.

۱۰ - ۶ - ۱۱ - ۳۶۵ - ۱۰
۳۰۹ افضل الزاد ما تزود للمعاد

يعنى آزقلا رنگ ايدگورا كى آخرت او چون حاضر لشگان آزقدر.

۶۵ - ۵ - ۱۰ - ۵
۳۱۰ انفق منك وان كان اجدع

يعنى بورنگ سيندان گرچه كيفك بولسه ده يعنى هر كمنگ اوز جزئى

نچار بولسه ده سنيوكلى بولا.

۶۵ - ۵ - ۱۱ - ۶۵ - ۵
۳۱۱ من عرف بالصدق جاز كذبه ومن عرف بالكذب لم يجز صدقه

يعنى بر كشى راستلق برلن معروف بولسه يالغانلاماقى درست وبر

كشى يالغانلق برلن معروف بولسه اول كشى نك راست سيناوى

اصلا درست توگل .

۵۰ - ۵ - ۶۵ - ۵
۳۱۲ ترك الحركة غفلة

يعنى حركتى توبو غافلڪ در.

۵-۰-۰ ۶-۰-۰ ۵-۰-۰ ۶-۰-۰ ۵-۰-۰
 ۳۱۳ من یزرع المعروف یحصد الشکر

یعنی ایند گولک چچکان کنی شکرک اورور.

۵-۰ ۵-۰ ۱-۰ ۱-۰ ۱-۰ ۱-۰
 ۳۱۴ احذر الامین ولا تاتمن الحائن

یعنی خیانتسز کشیدانده قورق خیانتچی کشیدان ایمن بوله .

۵-۰ ۵-۰ ۵-۰ ۶-۰ ۱۵-۰ ۵-۰
 ۳۱۵ السؤال وان قل اکثر من النوال وان جل

یعنی صوراو گرچه آزی بولسه ده آلودان کوبراک آو گرچه

کوب بولسه ده آزی

۱-۰ ۵-۰ ۵-۰ ۱-۰

۳۱۶ لاصبر مع الشکوی

یعنی شکایت قیلو برلن صبرلق بولمی یعنی صبرلق زارلانفاج بته .

۵-۰ ۵-۰ ۵-۰ ۱-۰
 ۳۱۷ لا یعدم الخیر من استشار

یعنی مشوره قیلغان کنی ایند گولکنی یوق قیلما دی یعنی ایند گولکدان

خالی بولما دی .

۵-۰ ۶-۰ ۵-۰ ۱-۰ ۱۰-۰ ۱-۰

۳۱۸ المصيبة للصابر واحد وللجاذع اثنتان

یعنی قایغو نی قدر کوب بولسه ده صبر قیلو چیغه برگنه اما زار یلق

قیلو چیغه قایغو گرچه برگنه بولسه ده ایکی بولا یعنی کوب بولا .

۵-۰ ۶-۰ ۱-۰ ۱-۰ ۵-۰

۳۱۹ حيلة من لا حيلة له الصبر

یعنی خیلایسی یوق کنی ننگ حیلہ سی صبرلق قیلو در یوقارودان مونده

قدر ذکر اینلنگان یکر می جیدی مقال (بزرجمهر) حکیمنگ مقالیدر .

۳۲۰ اصْلَاحَ مَا فِي يَدِكَ اَوْلَىٰ مِنْ طَلْبِكَ مَا فِي يَدِ النَّاسِ

یعنی اوز قولگنده بولغان زسه گنی توزک قبلماق کشی قولنده بولغان زسه نی استاودان آرتوغراق .

۳۲۱ رَمَىٰ بِحَجْرِهِ وَقَتَلَ بِسَلَاحِهِ

یعنی اوز ناشی برلن آتلمش بولدی اوز قورالی برلن اولترمش بولدی کشیگه جقر قازغان آدم ننگ شول قازغان جقرینه تشدکنده ایتلور .

۳۲۲ رَضِيَ النَّاسُ غَايَةَ لَا تَدْرُكُ

یعنی آدملر ننگ سیندان راضی بولوی ایشلمش بولماغان غایه در .

۳۲۳ مِثْلَ الْمَرَاةِ السُّوِّءِ كَالْحَمْلِ الثَّقِيلِ عَلَىٰ ظَهْرِ الشَّيْخِ الْكَبِيرِ

یعنی یاوز خاتوننگ اوخشاشی قارت کشی ننگ آرقاسینه آغری یوکنی یوکلاو کی آنک ایری گویا شول قارت کی بولا .

۳۲۴ الْحَرِيصُ فَقِيرٌ وَاِنْ مَلَكَ الدُّنْيَا وَالْقَانِعُ غَنِيٌّ وَاِنْ كَانَ فِي

حَالِ الْعُرَىٰ

یعنی حرص بولغان آدم بتن دنیانی ملکنسه ده فقیر در وقناعت قیلوچی آدم یالانچاق و آچلق حالنده بولسه ده بای در .

۳۲۵ الرجولية بالهمة لا بالصورة

يعنى ايرلك همت برلن صورت برلن توگل .

۳۲۶ الفضب اوله جنوز وآخره ندم

يعنى آجونگ اولى ديوانه لقدر آخرى اوکنچدر .

۳۲۷ الادب ثوب جديد لا يبلى والعلم كمنز عظيم لا يفنى

يعنى ادب جرمى تورغان ياگى کيم در علم بتى تورغان الوغ خزينه در .

۳۲۸ بالفکر الثاقب تدرك الراى الغارب وبالثانى تسهل المطالب

يعنى كامل فکرى برلن بلند رأى گه ايرشلمش بولور يعنى فکرى سبيل
خفى زسهلرده بلنور دخی آقرو نلق برلن مطلوبلار يکمل بولور .

۳۲۹ بلين الكامنة تدوم المودة فى الصدور وبخفض الجناح

تتم الامور وبسعة الاخلاق يطيب العيش ويكمل السرور

يعنى يومشاق سوز برلن کوکرا کده کى دوستلق هميشه بولور قنطنى
توبان ايمک برلن يعنى توبانچيلىک برلن اشتر تمام بولور وهم خلقلارنىگ
کيلىک لىکى برلن معيشت خوش بولور شادلق کامل قيلنور .

۳۳۰ بحسن الصمت جلالة الهيبة

يعنى تيبک تورونىگ کور کاملکى برلن مهابتنىگ الوغلىقى حاصل بولور .

١ - ٥٥ - ١١٥ - ١٥٥
٣٣١ بأصابة المنطق يعظم القدر

یعنی سوزنگ توغریلقی برلن مرتبه ننگ الوغ لقی حاصل بولور.

٥٥ - ١٥٥ - ١١٥
٣٣٢ بالعدل تقهر العدو

یعنی عدالت سبیلی دوشمانغه غالب بولونمش بولور.

٥٥ - ١٥٥ - ١١٥ - ١٥٥ - ١١٥
٣٣٣ بالحلم تكثر الانصار وبالرفق تستخدم القلوب

یعنی حلیم بولماق برلن یاردم چیلر کوب بولور ویومشاقلق برلن قلبلرنی خدمت ایترلور آندان مراد ایالرنی.

٥٥ - ١٥٥ - ١١٥ - ١٥٥ - ١١٥
٣٣٤ البخیل ذلیل وان كان غنیا الجواد عزیز وان كان مقلا

یعنی ساران کشی گرچه بای بولسده خوردر جومارد کشی گرچه

فقیر بولسده عزیز (الوغ) در.

٥٥ - ١٥٥ - ١١٥
٣٣٥ قولك لا ادري نصف العلم

یعنی سینگ بلیم دیگان سوزگ اوزی یارطی علم در.

١٥٥ - ١٥٥ - ١١٥
٣٣٦ التقوی شعار العالم والریاء لباس الجاهل

یعنی قوالق عالم آدم ننگ علامتیدر اما ریانا دان کشی ننگ کیمیدر.

٥٥ - ١٥٥ - ١١٥
٣٣٧ من عرف نفسه لم یضع بین الناس

یعنی برکشی اوزنی تانوسه آدملر آراسنده ضائع بولماس.

۳۳۸ المجرب احکم من الطیب

یعنی تجربه اییاسی طیب داند محکم و کامل را کدر.

۳۳۹ کل شیء یستطاع نقله الا الطباع

یعنی هر زسذنی کو چرو گه کوچ یتار مگر طبیعتی کو چرو ممکن تو گل.

۳۴۰ من طلب خدمة السلطان بغير ادب خرج من السلامة الى عطب

یعنی بر کشی سلطانغه ادب سز خدمت ای تونی ت لاسه اول کشی سلامتکدان هلاکک گه جقدی.

۳۴۱ اساس الامور العقل وفروعها التجربة

یعنی اشارنگ باشی عققدر فرعلری تجربه در.

۳۴۲ لا یعرف اللین من لا یعرف الحشن

یعنی قاتیلغنی بلمگان کشی یومشاقلق قدرینی بلماس جفا چمگان آدم صفا قدرینی بلماس دیمک کبی.

۳۴۳ من ملک سره اخفی علی الناس امره

یعنی بر کشی سرینی ملک لنسه آدم لر گه اشینی یاشرن قیلدی.

۳۴۴ من نزل نفسه منزلة العاقل انزله الناس منزلة الجاهل

یعنی بر کشی اوزینی عقلی آدم لر منزلنده قیلسه آدم لر اول کشی نادان منزلنده قیلورلار.

٣٤٥ العقول مواهب والاداب مكاسب

يعني عقل لار الله تعالى طرفندان بنده گه هبه قيلنغان نرسه در ادب لار بنده لارنگ كسب ايتكان نرسه سيدر.

٣٤٦ من كتم سره بلغ ما يريد من امره

يعني بر كشي سريني باشرسه اشندان تلاك ان نرسه سينه ايرشر.

٣٤٧ حسن الخلق ينجي صاحبه من المهالك وسوء الخلق يلقى

صاحبه في المتالف

يعني كوركام خلق ايباسني هلاك كوردان قوتقارر وياوز خلق ايباسني هلاك لك لر گه تاشلار.

٣٤٨ لا يفرنك اربعة اكرام الملوك وضحك العدو وتملق

النساء وحر الشتاء

يعني سيني دوره نرسه آداماسون يعني دوره نرسه گه آداماسلطانلارنگ حر متلويته دوشماننگ كلويته بخاتونلارنگ بابار ماقيه قشنگ اسلكينه.

٣٤٩ دم على كظم الفيض محمد عواقبك

يعني آجونى يوطوغه دايمچيلق قيل اشكنگ صوكلارى ماقتاش بولور.

۳۵۶ حسن الصحبة من شيم الابرار
۱۰۰ - ۵ - ۵۰ - ۵۰

يعني صحبت ننگ كور كاملكي ايد گور طيبعتنداندر.
۱ - ۵۰ - ۵۰ - ۵۰ - ۵۰ - ۱

۳۵۷ الصمت زين العلماء وستر الجهلاء

يعني تيك تورماق عالم رنگ زيتيدر و نادانلار ننگ برده سيدر.
يعني نادانلقى ارته تورغان نرسه در.

۳۵۸ ان كان في الجماعة الفضل في العزلة السلامة
۱۰ - ۱۰ - ۱۰ - ۱۰ - ۱۰ - ۱۰ - ۱۰ - ۱۰

يعني جماعته اكر آرتوقلق بولسه يالغز لقدمه سلامتلك باردر.
۱۰۰ - ۵۰ - ۵۰ - ۵۰ - ۵۰ - ۱۰۰

۳۵۹ طالب العلم بين الجهال كالحى بين الاموات

يعني نادانلار آراسنده علم اسنا گوجى آدم اولوكلر آراسنداغى ترك
آدم كيدر اولكندان و تركدان كم مراد ايكانى معلوم.

۳۶۰ لا تكن رطبا فتعصر ولا يابسا فتكسر
۱ - ۱ - ۱ - ۱ - ۱ - ۱ - ۱ - ۱

يعنى يوش خرما بولما صغلمش بولورسون و قورى بولسه صندرلش
بولورسون اور تاجه غنه بول

۳۶۱ لا يستمتع بالجوزة الا كاسرها
۱۰ - ۵ - ۵ - ۵ - ۱۰

يعنى چيكلوكلر بن فائده لئاس مگر چيكلوكنى صندرغان كشيگنه فائده لنور.

۳۶۲ لا يفرع البازى من صياح الكركى
۵ - ۵ - ۱ - ۵ - ۱۰ - ۵ - ۱

يعنى (كركى) چقروندان قارچغه قورقماس ات ارر بورى جرر
ديمك كى

۳۶۳ الفرق بين النطق والسكوت كالفرق بين الضفدع والحوت

یعنی سیلاشو برلن تیک تورو آراسنده فرق (آبورمه) تاش باقه برلن
بالق آراسنداغی آبورما کیدر قایسی تاش باقه قایسی بالق ایکانی معلوم

۳۶۴ الانسان كبير بعشائره والحرم شريف بمشاعره

یعنی آدم الوغ بولور قیدله لری برلن حرم شریف شریف بولور
مشعلری برلن

۳۶۵ وجود ما قل خير من عدم ما جل

یعنی آزرسه نك بار بولوب توروی كوب زسه نك یوقلغندان ایدگوراك

۳۶۶ قليل في الجيب خير من كثير في الغيب

یعنی یاقاداغی آندان مراد قولداغی آزرسه غییداگی كوب
زسه دان ایدگوراك

۳۶۷ المرء لا يعرف بیره كالسيف لا يعرف بقمده

یعنی قلیج نك یخشیلنی قی برلن بلنمگان کبی ایرنیده کییی برلن بلنی

۳۶۸ نار الخلفاء سريعة الانطفاء

یعنی خلیفه لر نك او طی تیز سونه

۳۶۹ ان بعد الكدر صفوا وان بعد المطر صفوا

یعنی بولغانچلیق صوگنده صافلق بار هم یقمور صوگنده هوانك
آچقلنی بار خفا صوگنده شادلق بار دیمك بولور

٥٥ ٥ ٥٥
٣٧٠ ضيق الصدر من صغر القدر

يعني كو كرا كنش تار لني مرتبه نك كجكنه لكدان بولا يعني الوغ
آدم آجولاني كو كرا كينه سيدرا.

٥٥ ٥ ٥٥
٣٧١ ثقل العفيف خفيف ولسان النصيح فصيح

يعني عفيف بولغان آدم نك آغر اشيده يشكل بولا هم نصيحت قيلغان
تل فصيح بولا.

٥٥ ٥٥ ٥٥
٣٧٢ من تعطل تبطل

يعني بر كشي خدمتسز تيك تورهه بالقاوغه ايلنور.

١٥٥ ٥٥ ١٥٥
٣٧٣ الانصاف احسن الاوصاف

يعني انصاف صفتلار نك كور كامرا كيدر.

١٥ ٥٥ ١٥
٣٧٤ لاضياع بعد الصناعة

يعني هنر صو كنده ضائع بولماق يوق يعني هنر لي آدم خور بولماس.

٥٥ ٥٥ ٥٥
٣٧٥ من قصر امله ظهر عمله

يعني بر كشي نك اميدي قسقه بولسه عملی ظاهر بولور.

١٥ ٥٥ ١٥
٣٧٦ ظل الجفاء يكسف شمس الوفاء

يعني جفا كولا كاسي وفا قوباشيني توتولدر ا يعني قرا كغلي.

من لزم الادب امن العطب ٣٧٧

يعنى برکشی ادب گه لازم بولسه هلا کتدان ايمن بولور.

اخوان هذا الزمان خوان ٣٧٧

يعنى بوزماننگ دوستلاري آرسلان لار کيدر يعنى ي رطقيج لاردر.

من اصلاح فاسده ارغم حاسده ٣٧٩

يعنى برکشی اوزنده بولغان بوزق اشني توزك قيلسه حسد قيلو چيسون
ذلت گه وکيه چيلک گه تشرر.

من اطاع غضبه اضاع ادبه ٣٨٠

يعنى برکشی آچوينه بوي صونسه تحقيق ادبيني ضائع قيلدي.

من سعادة جدك وقوفك عند حدك ٣٨١

يعنى اجتهادکننگ ايدگو بولوندان اوز چيگشده توقتاماللق يعنى
چيکدان طش توروشماسزلق.

الناس خلا نك ما لم تفتقر ٣٨٢

يعنى فقير بولماغونگ مدتده آدم لر سينگ دوستلار و شگدر.

تجری الرياح بما لاتشهي السفن ٣٨٣

يعنى کيمه لر تلاماگان روشچدهه بيللر ايسر.

٦٢
٣٨٤ الطيور على آلا فيها تقع

يعني قتلار الفتلنگان اورون لارينه تشرلر.

٣٨٥ لا جديد لمن لا يلبس الخلق

يعني ايسكى كيم كيمگان كيشيگه باشي كيم بوق.

٣٨٦ يسقط الطير حيث يلتقط الحب

يعني قش اورلق چوبلاگان اورنينه تشر.

٣٨٧ الاجتهاد في غير اوانه شر من التواني

يعني وقتندان باشقهده توروشو تيك تورودانده ياوزراق.

٣٨٨ لقطات الادب خير من قراضات الذهب

يعني ادب واجقلارى آتون نك الوغ كيسا كلرندان ايدگورا كدر.

٣٨٩ كتمان السر يعقب السلامة وافشاءه يعقب الندامة

يعني سرني ياشرمك سلامتلكنى ايارته وسرني فاش قيلماق اوكتنجنى ايارته.

٣٩٠ من طال سروره قصرت شهره

يعني بركشى نك شادلنى اوزون بولسه آيلارى قسقه بولور.

٢٩١ الماء اذا طال لبثه ظهر خبثه

يعني صونك بريرده توقتاب توروى اوزون واوزاق بولسه نجسلى

ظاهر بولور برالبق باشي بريرده اوزاق تورسه ايسلنه ديمك كى.

كشي ايد گولكنى منت برلن بلچراطسه ايد گولكى ننگ
نوابى باطل بولور.

۱۳۷ - ۱۳۵ - ۱۳۰ - ۱۲۵ - ۱۲۰ - ۱۱۵
۳۹۷ اللسان احد من الحسام وانفذ من السهام

يعنى تل قلعچدان اوتككراك اوققدان اوتكوجيراك نينسداى
اورونفده كره.

۳۹۸ سكوت تسلم عنه خير من كلام تندم عليه

يعنى بين اناردان سلامت بولا تورغان تيك تورو آنك اوزرينه
اوكنه تورغان سوزدان ايد گوراك.

۱۹۸ ما عن كذوب ولو اخذ القمر بيده ولا ذل ذو حقي ولو
اتفق العالم عليه

يعنى يالغانجى كشي عزيز بولمادى گرچه آيى قولنده توتسه ده وحقق
ايباسى ذليل (خور) بولمادى گرچه بتن عالم ذليل بولوينه
اتفاق قيسه ده.

۱۵۰ - ۱۴۵ - ۱۴۰ - ۱۳۵ - ۱۳۰ - ۱۲۵
صحة العالم في الشدة والاهوال الذم صحة الاحق في
مجالس بين انهار ورياض

يعنى عالم كشي برلن قاطلق وقور قولى حاللرنده اوتوروشوده
كشي برلن شادلق حالنده يلقه وباچقه لار آراسنده بولغان مجا
لتوروشودان لذتليراك وينخشا اقدردر.